

Sygn. akt V KK 170/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 października 2015 r.,
sprawy **K. K.**
skazanego z art. 177 § 2 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w L.
z dnia 18 grudnia 2014 r.
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Z.
z dnia 31 lipca 2014 r.

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Z., wyrokiem z dnia 31.07.2014 r., sygn. akt [...], uznał oskarżonego K. K. za winnego popełnienia czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 177 § 2 k.k. i za to, na podstawie art. 177 § 2 k.k., wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k., warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby.

Na podstawie art. 42 § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzeczono wobec ówczesnie oskarżonego środek kamy w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii B na okres 5 lat, a w oparciu o przepis art. 46 § 1 k.k. sąd *meriti* zasądził od K. K. tytułem zadośćuczynienia kwotę 10.000 zł na rzecz K. P. i

kwotę 10.000 zł na rzecz A. i B. N., a na podstawie art. 46 § 2 k.k. - nawiązkę w kwocie 8.000 zł na rzecz A. C. Ponadto, rozstrzygnięto o kosztach postępowania i opłacie.

Wyrok Sądu I instancji został zaskarżony apelacją obrońca oskarżonego, w której podniesiono zarzuty obrazy przepisów prawa procesowego - art. 4, 5 § 1 i 2, art. 7, art. 410, art. 167 i art. 366 k.p.k. oraz błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia.

Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z dnia 18.12.2014 roku, sygn. akt [...], utrzymał w mocy zaskarżone rozstrzygnięcie Sądu I instancji, uznając apelację obrońcy oskarżonego za oczywiście bezzasadną.

Obecnie, obrońca K. K. złożył kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego, zarzucając *„uchylenie stanowiące bezwzględną przesłankę odwoławczą polegające na przeprowadzeniu rozprawy głównej w dniach 12.06.2014 r., 31.07.2014 r. pod nieobecność oskarżonego (w szczególności w zakresie uzupełniającej opinii biegłych), niezawiadomionego osobiście o terminie rozprawy pomimo, że jego obecność była obowiązkowa (art. 374 § 1 k.p.k. w zw. z art. 377 § 3 k.p.k.) oraz na przeprowadzeniu rozprawy odwoławczej w dniu 18 grudnia 2014 roku, pomimo tego, że oskarżony nie został należycie o terminie rozprawy zawiadomiony (art. 450 § 3 k.p.k.) i nie mógł tym samym w niej uczestniczyć, co doprowadziło do rażącego naruszenia prawa oskarżonego do obrony w toczącym się przeciwko niemu postępowaniu”*.

W oparciu o tak sformułowany zarzut obrońca K. K. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Z. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego w tej sprawie okazała się oczywiście bezzasadna, co przemawiało za jej oddaleniem na posiedzeniu przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k.

W odniesieniu do tej części zarzutu, która dotyczyła nieobecności oskarżonego K. K. na rozprawie przed sądem odwoławczym podkreślić należy, że w odróżnieniu od rozprawy głównej przed sądem I instancji, udział stron jest uregulowany inaczej (art. 450 § 1 - 3 k.p.k.). Uczestnictwo oskarżonego w

rozprawie apelacyjnej jest tylko jego prawem, a nie obowiązkiem, o ile sąd lub prezes sądu nie postanowi inaczej. Wynika to wprost z treści art. 450 § 2 i 3 k.p.k., wobec czego obowiązują w tej materii zwykle reguły ustawowe kształtujące zasady doręczania pism w toku postępowania karnego i zawiadomień o czynnościach procesowych. Skarżący nie wykazał aby zostały one naruszone. Skoro zatem niestawiennictwo strony należycie powiadomionej o terminie rozprawy odwoławczej nie stanowi przeszkody do jej przeprowadzenia, a w wypadku osk. K. K. sąd odwoławczy prawidłowo uznał dwukrotne awizowanie stosownej korespondencji za spełnienie wymagań ustawowych wynikających z treści art. 133 § 1 i 2 k.p.k., to rozpoznanie apelacji pod nieobecność w/w na rozprawie przed Sądem Okręgowym w L. w sposób oczywisty nie stanowiło uchybienia o charakterze uzasadniającym zarzut kasacyjny.

Całkowicie chybiona okazała się też teza o naruszeniu przez Sąd Okręgowy w L. dyspozycji art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k., do czego miało dojść w wyniku utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji w tej sprawie, pomimo tego, że był on – w mniemaniu autora kasacji – dotknięty wadą wynikającą z naruszenia art. 374 § 1 k.p.k. w zw. z art. 377 § 3 k.p.k. Uchybienia regułem związanym z zapewnieniem obecności oskarżonego na rozprawie głównej skarżący upatrywał w szczególności w przeprowadzaniu sukcesywnie czynności dowodowych na kolejnych terminach i ostatecznie rozpoznaniu sprawy pod nieobecność osk. K. K. Jednak, wbrew temu, co miałyby wynikać z kasacji, zagadnienie dopuszczalności prowadzenia rozprawy pod nieobecność oskarżonego jest uregulowane nie tylko w przepisie art. 377 § 3 k.p.k. Wymaganie osobistego powiadomienia oskarżonego o terminie rozprawy przed Sądem I instancji dotyczy wyłącznie sytuacji, kiedy tenże oskarżony nie składał jeszcze wyjaśnień na rozprawie (por. T. Grzegorzczak: Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2014, s. 1262) i tę sytuację normuje przepis art. 377 § 3 k.p.k. Natomiast po przeprowadzeniu tej czynności, obowiązuje już tryb powiadamiania stron procesowych przewidziany w rozdziale 15 Kodeksu postępowania karnego, a więc również w formie doręczenia zastępczego. Z akt sprawy wynika, że K. K. stawił się na pierwszy termin rozprawy w dniu 11.02.2014 r. (k. 401-402 akt), w toku której nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 177 § 2 k.k. i odmówił składania wyjaśnień, podtrzymując wyjaśnienia

złożone na kartach 94-95 i 328-329 akt.

Powyższe pozwala na stwierdzenie, że Sąd I instancji kontynuując rozprawę pod nieobecność oskarżonego w dniach 27.03.2014 r., 12.06.2014 r. i 31.07.2014 r., mógł korzystać – faktycznie korzystał - z uprawnienia wynikającego z art. 376 § 2 k.p.k., albowiem zgodnie z utrwalonymi poglądami doktryny prawa karnego i orzecznictwem sądowym użyte w tym przepisie stwierdzenie „oskarżony złożył już wyjaśnienia” oznacza, iż sąd po rozpoczęciu przewodu sądowego, a więc po odczytaniu aktu oskarżenia przeprowadził już tego rodzaju czynność bez względu na to, czy oskarżony w toku tej czynności wypowiadał się co do stawianego mu zarzutu, czy korzystał z prawa do odmowy składania wyjaśnień, czy też tylko odmówił odpowiedzi na poszczególne pytania (por. Lech Krzysztof Paprzycki: Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 376, , opublikowany LEX/el 2014 rok). Odnotować przy tym trzeba, że o terminach rozpraw w dniach 27 marca 2014 r. i 12 czerwca 2014 r. osk. K.K. był poinformowany osobiście (k. - 401 i 434), a zawiadomienie o terminie rozprawy w dniu 31 lipca 2014 r. - odebrał dorosły domownik (k. - 498).

Zatem, w sytuacji, gdy chodziło o kontynuowanie rozprawy prawidłowo rozpoczętej, zastosowanie miał przepis art. 376 § 2 k.p.k., zwłaszcza że również norma zawarta w art. 377 § 5 k.p.k. (w stanie ówczesnie obowiązującym) – w wypadku rozprawy przerwanej lub odroczonej – nie zawierała już wymogu osobistego zawiadomienia oskarżonego o jej terminie (por. także: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4.04.2012 r., V K.K. 442/11, LEX nr 1163988; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25.05.2010 r., I KZP 3/10, OSNKW 2010/7/56; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.01.2013 roku, III KK 123/12, LEX nr 1252711).

Powyższe doprowadziło do wniosku, że wbrew zarzutowi skargi kasacyjnej K. K. został prawidłowo zawiadomiony o terminach odroczonej rozprawy w dniach: 12.06.2014 r. i 31.07.2014 r. To zaś ustalenie umożliwiało sądowi I instancji kontynuowanie rozprawy pod nieobecność oskarżonego, który swej nieobecność nie usprawiedliwił, a tym samym nie stanowiło obrazy art. 374 § 1 k.p.k. w zw. z art. 377 § 3 k.p.k., czy też 376 § 2 k.p.k. Wobec tego, że nie doszło do naruszenia przez Sad I instancji przepisów art. 374 § 1 k.p.k. w zw. z art. 377 § 3 k.p.k., dotyczących obecności oskarżonego na rozprawie głównej, nie może być mowy o

uchybeniu przez Sąd Okręgowy w L. dyrektywie wynikającej z przepisu art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.